

વિષય : શાળામાં હોમવર્ક નિયમિત ન કરતા વિદ્યાર્થીઓમાં માનસિક સમસ્યાઓ અને અભ્યાસ પર અસર માનવજીવનમાં શિક્ષણ એક મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે.

મહીડા પલ્લવીબેન .આર.
(મ. શિક્ષક-ઉ.પ્રા.વિભાગ)

પ્રસ્તાવના :

શાળામાં હોમવર્ક નિયમિત ન કરતા વિદ્યાર્થીઓમાં માનસિક સમસ્યાઓ અને અભ્યાસ પર અસર માનવજીવનમાં શિક્ષણ એક મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે. વિદ્યાર્થીના શૈક્ષણિક વિકાસમાં હોમવર્કનો ફાળો મહત્વનો છે. હોમવર્ક વિદ્યાર્થીઓને નમ્રતા, જવાબદારી, સમય વ્યવસ્થાપન અને આત્મ-અભ્યાસમાં મદદ કરે છે. પરંતુ કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ ગૃહકાર્ય નિયમિત રીતે ન કરે, જેનાથી તેમના શૈક્ષણિક પ્રદર્શન, આત્મવિશ્વાસ અને માનસિક સ્વાસ્થ્ય પર પ્રતિકૂળ અસર પડે છે.

આ સંશોધનનો મુખ્ય હેતુ એ છે કે, શાળામાં હોમવર્ક નિયમિત ન કરનાર વિદ્યાર્થીઓની માનસિક સમસ્યાઓને ઓળખી અને તેમના અભ્યાસ પ્રભાવ પર તેનું અસરકારક વિશ્લેષણ કરવું.

આ સંશોધનથી શિક્ષકો, વાલીઓ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓને હોમવર્કને પ્રોત્સાહિત કરવા અને વિદ્યાર્થીઓના માનસિક સ્વાસ્થ્યને સુધારવા માટે મદદ મળશે.

➤ અગત્યના શબ્દોનો અર્થઘટન :

હોમવર્ક : ઘરેથી કરવામાં આવતો અભ્યાસ અથવા કાર્ય, જે વિદ્યાર્થીઓને શાળામાં શીખેલા પાઠ્યક્રમને પુનરાવર્તન કરવા, વધુ અભ્યાસ કરવા અને સમજણ સુધારવા માટે આપવામાં આવે છે.

નિયમિતતા : કોઈ કાર્યને નિયમિત અને સમયસર કરવું શૈક્ષણિક દૃષ્ટિએ, હોમવર્કનું નિયમિત નિર્વાહ વિદ્યાર્થીઓના વિકાસ માટે મહત્વ પૂર્ણ છે.

માનસિકસમસ્યા : વિચાર શક્તિ, ભાવનાત્મક અને મનોવૈજ્ઞાનિક સ્થિતિમાં ઊભી થતી તકલીફો.

➤ વિષયની પસંદગી શા માટે કરી ?

૧. આજની શૈક્ષણિક સમસ્યાઓમાંથી એક અગત્યની સમસ્યા છે.

ઘણા વિદ્યાર્થીઓ હોમવર્ક નિયમિત રીતે લાવતા નથી.

૨. બાળકોના માનસિક વિકાસસાથે સંકળાયેલો મુદ્દો છે.

વિદ્યાર્થીઓના અભ્યાસી જીવનમાં વધતી માનસિક સમસ્યાઓથી તેમની શૈક્ષણિક પ્રગતિ પર ખરાબ અસર પડે છે.

૩. આજના શિક્ષકો, માતા પિતા અને શાળાઓ માટે લાગુપડતો વિષય છે.

૪. મારુ પોતાનું જ રસ ધરાવતું ક્ષેત્ર છે.

➤ વિષયની પસંદગી કેવી રીતે કરી ?

૧. અનુભવ આધારિત અવલોકન

૨. શોધ અને ચર્ચા: શૈક્ષણિકપુસ્તકો, શિક્ષકો સાથે ચર્ચા અને ઓનલાઇન સ્ત્રોતમાંથી જાણકારી મેળવી.

૩. મહત્વપૂર્ણ, પ્રસ્તુત અને સમકાલીન વિષય:

આ વિષય હાલમાં વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો અને માતા-પિતા માટે સમયથી શિક્ષણમાં માનસિક સંવેદનશીલતાનું મહત્વ વધતું જાય છે.

➤ સંશોધનમાં ઉપયોગમાં લેવાયેલી કસોટી:

૧. **પ્રશ્નાવલી કસોટી :** વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રશ્નાવલી તૈયાર કરવામાં આવી જેમાં હોમવર્ક ન લાવવાના કારણો તેમના અનુભવ અને ભાવનાઓ સંબંધિત પ્રશ્નો પુછાયા. શિક્ષકો અને માતા પિતાને અલગ પ્રશ્નાવલિ આપી જેથી સમસ્યાનો ત્રિપક્ષીય અભિગમ મળી શકે.

૨. **માનસિક દબાણ કસોટી :** વિદ્યાર્થીઓમાં ભય, તણાવ, અશાંતિ અથવા આત્મવિશ્વાસની કમીનું માપન કરવા સરળ માનસિક દબાણ કસોટી અપનાવવામાં આવી.

